

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BİTLİS İL ÖZEL İDARESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	13
8.	EKLER.....	26

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:	2017 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	1
Tablo 2:	2017 Yılı Ödenekler Tablosu	2
Tablo 3:	2017 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	2
Tablo 4:	Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Aktarılan 8 Finansman Kodundaki Ödenekler Tablosu	15

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Bitlis İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup, faaliyetlerini 2017 yılı bütçesi ile verilen ödenekler ve ilgili kanunlarla merkezi idareden aktarılan diğer kaynaklarla yürütmektedir.

Bu kapsamda Bitlis İl Özel İdaresinin 2017 yılı bütçesiyle 40.000.000,00 TL gelir, 40.000.000,00 TL gider ve yıl içerisinde 13.874.250,00 TL İç Borçlanma ile 53.874.250,00 TL ödenek öngörülmüş olup, 89.100.704,01 TL 2016 yılından devreden ödenek, Merkezi İdare Bütçesinden kullanım amacı belirlenmiş yatırımlar için aktarılan toplam 167.803.514,42 TL ödenek ile birlikte yılı ödenekleri 310.778.468,43 TL'ye ulaşmıştır.

Bitlis İl Özel İdaresinin sunulan mali tablolarına göre 2017 yılı gelir ve gider durumu aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2017 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Gelir Türü	Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)
Vergi Gelirleri	60.000,00	54.322,29
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	551.000,00	3.034.811,07
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Diğer Gelirler (Tahsisli)	23,00	167.803.514,42
Diğer Gelirler	39.388.968,00	63.618.317,61
Sermaye Gelirleri	9,00	0
TOPLAM Öz Gelir	39.999.977,00	63.618.317,61
TOPLAM Genel Gelir	40.000.000,00	234.510.965,39
Finansman (İç Borçlanma)	13.874.250,00	13.874.250,00

Tablo 2: 2017 Yılı Ödenekler Tablosu

Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Önceki Yıllan Devreden Ödenekler (TL)	Merkezi İdareden Aktarılan Ödenekler (TL)	Ek Ödenek (TL)	Net Bütçe Ödeneği Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	Sonraki Yıla Devreden Ödenek (TL)
40.000.000,00	89.100.704,01	167.803.514,42	13.874.250,00	310.778.468,43	215.173.424,20	94.512.805,68

Merkezi yönetim kapsamındaki idareler tarafından ödenek gönderilmek suretiyle bir takım hizmetlerin il özel idareleri eliyle gerçekleştirilmesi 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesine eklenen ek fıkra ile mümkün kılınmıştır. Bu fıkra hükmünce aktarılan ödenekler nedeniyle öngörülen bütçe büyüklüğü ile gerçekleşen bütçe büyüklükleri arasında çok büyük farklılıklar oluşmaktadır. Bütçe hazırlık aşamasında merkezi yönetim kapsamındaki idarelerden yatırım projeleri karşılığında ne kadar ödenek gönderileceği bilinmediğinden bütçe rakamları gerçekçi olmamaktadır. Aktarma yoluyla gelen nakit, gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle bütçeleştirilmektedir. Dolayısıyla il özel idarelerinin yılı bütçeleriyle öngörülen rakamlarla bütçe gerçekleştirmeleri arasında fark bulunmaktadır.

Tablo 3: 2017 Yılı Bütçe Giderleri Cetveli

	Bütçe Tahmini (TL)	Gerçekleşen Gider (TL)
Personel Giderleri	7.344.810,00	36.619.744,56
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Gideri	1.596.901,00	5.999.022,04
Mal ve Hizmet Alım Gideri	11.043.513,00	34.906.898,51
Faiz Giderleri	400.000,00	100.435,74
Cari Transferler	8.351.775,00	20.173.578,35
Sermaye Giderleri	9.813.001,00	117.373.745,00
Sermaye Transferi	0,00	0,00
Yedek Ödenekler	1.450.000,00	0,00
TOPLAM	40.000.000,00	215.173.424,20

Kurumun 2017 yılı faaliyet gideri 212.955.867,29 TL, 2017 yılı faaliyet geliri 250.750.068,33 TL olup, gelir fazlası 37.794.201,04 TL olarak gerçekleşmiştir.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bitlis İl Özel İdaresi mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun'la belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Söz konusu 49'uncu maddenin son fıkrasında ise muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenlemenin mahalli idareler için İçişleri Bakanlığınca yapılacağı hükmü getirilmiştir. Bu kapsamda il özel idarelerince de uygulanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Bitlis İl Özel İdaresinde mali işlemlerle ilgili muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde İçişleri Bakanlığının sunduğu e-İçişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmekte olup, mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğünce gerçekleştirilmektedir.

2017 yılı denetimi kapsamında Bitlis İl Özel İdaresi tarafından “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,

- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve

doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Bitlis İl Özel İdaresinin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Göre Yapılması Gereken Envanter ve Değerleme İşlemlerinin Tamamlanmaması ve İlgili Hesaplara Kaydının Yapılmaması Nedeniyle Mali Tablolarda Taşınmazlarla İlgili Hesapların Doğru Bilgi Sunamaması

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslarla ilgili olarak 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. 01.01.2006 tarihinden itibaren geçerli olan bu yönetmelik

02.10.2006 tarih ve 26307 numaralı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ancak 2006 yılından 2014 yılına kadar geçen sürede Yönetmelikte öngörülen kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan taşınmazların miktar ve cins olarak kayıt altına alınması ile ilgili işlemler tamamlanamamıştır. Ayrıca kayıt altına alınan taşınmazların sadece bir kısmı ilgili varlık hesaplarında kayıt altına alındığından kamu idareleri mali tablolarının taşınmazlar hakkında tam ve doğru bilgi sunması da sağlanamamıştır.

Bu durum nedeniyle Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin bazı maddeleri 03.06.2014 tarih 2014/6455 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilmiştir.

Buna göre Yönetmelik'in değişik 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; *“taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.”* hükmü getirilmiştir.

Yine söz konusu 5'inci maddeye getirilen ek ikinci fıkrada da kayıt işlemlerinde esas alınacak değerlendirme kriterleri belirlenmiştir. Buna göre tapuda kayıtlı taşınmazlardan maliyeti belirli olanların maliyet bedeli, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin rayiç değeri, bu iki değeri belli olmayanlar ile fıkra da sayılan diğer taşınmazların ise iz bedeli üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

Taşınmaz kayıtları bu şekilde yapıldıktan sonra bu kayıtlar muhasebe birimlerine gönderilerek ilgili varlık hesaplarına kaydedilmesi sağlanacaktır. Nitekim Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde maddi duran varlıkların hesaba alınması ile ilgili işlemler ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Kamu idarelerince taşınmazların envanterinin yapılmasına tüm taşınmazların tespiti ile başlanması gerekmektedir. Ancak taşınmazın tapudaki kayıtları ile mevcut kullanım şeklinde farklılıklar olabilmektedir. Örneğin tapuda arsa olarak kayıtlı bir taşınmazın üzerine okul inşa edildiği halde kayıtlara bu durum yansımamış olabilmektedir. Tapu kayıtları ile mevcut kullanım şekillerinin uyumlu hale getirilmesi işlemi cins tashihi olarak nitelendirilmekte olup, bu işlem kamu idarelerinin başvurusu üzerine tapu idarelerince gerçekleştirilmektedir. Ancak burada imar ve iskân izni ile ilgili sorunların yanı sıra ciddi bir harç bedeli ödenmesi durumu ortaya çıkmaktadır. Harç bedeli ödenmesi konusunda kamuya bu kapsamda bir muafiyet sağlanmadığı için de bu zorunluluklar yerine getirilememektedir.

Bu konudaki sorunun çözülebilmesi için Yönetmeliğin “Cins Tashihlerinin Yapılması” başlıklı 10’uncu maddesinin 1’inci fıkrasında aynen “*Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır.*” hükmü getirilmiştir. Bu hükümlerle cins tashihi işlemleri tapu kayıtlarından bağımsız hale getirilmiş ve taşınmazların kamu idarelerince mevcut kullanım şekliyle kaydının yapılarak mali tablolarda gösterilmesine öncelik verilmiştir. Böylece kamu idarelerinin tapu kayıtları bakımından cins tashihi ile ilgili işlemleri daha sonra yapmalarına olanak sağlanmıştır.

Kamu taşınmazlarının kayda alınmasıyla ilgili kriterler bu şekilde olmakla birlikte yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği 19.06.2014 ile tüm işlemlerin yerine getirilmesi için tanınan süre olan 31.12.2016 tarihine kadar olan geçiş sürecinde de idarelere yapılması gereken bazı görevler verilmiştir.

Buna göre söz konusu Yönetmelik’in “Mevcut Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemler” başlıklı Geçici 1’inci maddesi ile mevcut taşınmazların kaydında esas alınacak değerlerle ilgili geçici düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemede;

“(1) Yönetmeliğin 5’inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınincaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden ve aşağıdaki şekilde kayıtlara alınır:

a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/09/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.

b) Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 01/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.

(2)Yönetmeliğin 5’inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2016 tarihine kadar tamamlanır.” denilmektedir.

Düzenleme ile ilgili ayrıntılı açıklamaya Muhasebat Genel Müdürlüğü’nün 25.07.2014

ve 16.09.2014 tarihinde yayınlanan Taşınmaz Envanteri konulu genel yazılarında yer verilse de birçok kamu idaresi tarafından 01.10.2014 tarihi itibarıyla yapılması gereken işlemler yapılamamıştır.

Sonuçta kamu idarelerince 31.12.2016 tarihine kadar tüm taşınmazların tespiti, mevcut kullanım şekliyle kayda alınması, maliyet, rayiç ya da iz bedellerinin tespiti ile muhasebe birimlerince ilgili varlık hesaplarına kayıt ve güncelleme işlemlerinin tamamlanması gerekmekte iken 17.03.2017 tarih ve 30010 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 06.02.2017 tarih ve 2017/9854 nolu Bakanlar Kurulu Kararı ile mezkûr Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinin 2'inci fıkrasında yer alan 31.12.2016 ibaresi 31.12.2017 şeklinde değiştirilmiş ve 01.01.2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu madde metni "(2) Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanır." şeklinde olup, ek süre Yönetmelik'in sadece 5'inci maddesinde yer alan taşınmazların değer tespiti ile ilgili işlemler için verildiğinden taşınmazların mevcut kullanım şekliyle kayda alınması ve varlık hesaplarına kaydedilmesinin tamamlanmış olması gerekmektedir.

Bitlis İl Özel İdaresine ait taşınmazların envanterinin 31.12.2017 tarihine kadar da tamamlanmadığı, mevcut kullanım şekli ile ilgili cetvellere kaydının ve ilgili varlık hesaplarında gösterilmesinin sağlanmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda kamu idaresinin 2017 yılı kesin mizan ve bilançosunda yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabında yer alan tutarlarla ilgili hatalı durum devam etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle Özel İdareye ait taşınmazların Tapu Müdürlüklerinden tapu örnekleri alınıp, envanter kayıtlarının girişine başlanıldığı, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabında yer alan tutarlarla ilgili hataların düzeltileceğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak Bitlis İl Özel İdaresinin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kamu idarelerine ait taşınmazların kaydına ilişkin yönetmelik hükümlerine göre yapılması gereken envanter ve değerlendirme işlemlerinin tamamlanması konusunda, kamu idaresi ile mutabakata varılmıştır. Ancak 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252

Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabı ile ilgili olarak 2017 yılı için mali tablolardaki hata devam etmektedir.

BULGU 2: Bitlis İl Özel İdaresince Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilen Taşınmazlarla İlgili Tahsis İşlemlerinin Muhasebeleştirilmemesi

İl Özel İdaresinin mülkiyetinde olmakla birlikte diğer kamu kurumlarına tahsis edilen taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı ve mali tabloların söz konusu varlıklara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı görülmüştür.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 64/d maddesi uyarınca İl Özel İdareleri kendilerine ait taşınmaz malları asli görev ve hizmetlerinde kullanmak ve süresi 25 yılı geçmemek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlara tahsis edebilir. Diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşları tarafından görev alanına giren işlerde kullanılmak üzere il özel idarelerine de taşınmaz tahsisi yapılabilir. Bu meyanda tahsis edilen veya tahsisli kullanılan taşınmazların mali tablolarda görünmesini teminen gerekli muhasebe kayıtların yapılması gerekmektedir.

Nitekim Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 130 ve 132'nci maddeleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188-189-190-191-192'nci maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabında izleneceği belirtilmiştir. Bu amaçla Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yardımcı hesaplar belirlenmiş ve tesis edilen 02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar, 03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar yardımcı hesaplarında kamu idaresince takip edileceği hükmüne yer verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; özetle Bitlis İl Özel İdaresi muhasebe kayıtlarında envanter işlemleri tamamlandıktan sonra, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabında bulunan 02 kodlu yardımcı hesapların, kullanılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bitlis İl Özel İdaresince diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazlarla ilgili tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmesi konusunda idare ile mutabakata varılmıştır. Ancak 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabında izleneceği yardımcı hesaplar için 2017 yılı için mali tablolardaki hata devam etmektedir.

BULGU 3: Bitlis İl Özel İdaresinin Sermaye İştirakinin Bulunduğu Şirket ve Organize Sanayi Bölgelerindeki Ortaklık Payının Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına Kaydedilmemesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabını açıklayan “Hesabın niteliği” başlıklı 181'inci maddesinde;

“Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya aynı olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır.”

denilmekte, 182'nci maddesinde Hesaba ilişkin işlemler, 183'üncü maddesinde de Hesabın işleyişi açıklanmaktadır.

Bitlis İl Özel İdaresinin ...Anonim Şirketine %84,8 hisse oranıyla ve ... Organize Sanayi Bölgesine %33,3 hisse oranıyla iştiraki bulunmaktadır.

Ancak, 2017 yılı sonunda düzenlenen mali tablolarda, idarenin sermaye iştirakinin bulunduğu şirket ve organize sanayi bölgelerindeki ortaklık payının 241- Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; özetle Bitlis İl Özel İdaresi'nin Bitlis Asfalt Anonim Şirketi'ne % 84,8 hisse oranıyla olan ortaklığı 241.01.03 hesap koduna 1.017.600,00 TL olarak kaydedildiği, Bitlis Organize Sanayi Bölgesine olan % 33,3 lük hisse oranına karşılık gelen miktarın tespitini müteakip kayıt altına alınacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak sermaye iştirakinin bulunduğu şirket ve organize sanayi bölgelerindeki ortaklık payının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmesi gerektiği konusunda idareyle görüş birliğine varılmıştır. Ancak, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile ilgili olarak 2017 yılı için mali tablolardaki hata devam etmektedir.

BULGU 4: Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

Bitlis İl Özel İdaresinin 2017 yılı mali tablolarında yer alan 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar, 253 Tesis Makine ve Cihazlar, 254 Taşıtlar ve 255 Demirbaşlar hesaplarında kayıtlı olan duran varlıkları için amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 202, 203, 223, 228 ve 229'uncu maddelerinde maddi duran varlıkların, , genel nitelikleri, uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarının ne şekilde tespit edileceği, ayrılan amortisman tutarının gider olarak muhasebeleştirilmesi gerekliliği, varlıkların amortisman değerinin ne olduğu, kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların amortisman tutarlarının ne olduğu açıklanmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Varlıklara ilişkin ilkeler*" başlıklı 9'uncu maddesinin (d) fıkrasında da bilançoda duran varlıklar ana hesap grubu içinde yer alan maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile diğer duran varlıkların maliyetlerini, bunlardan yararlanılan dönemlere dağıtmak amacıyla, her dönem ayrılan amortismanların birikmiş tutarlarının bilançoda ayrıca gösterileceği ifade edilmiştir.

Hangi duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin esas ve usuller ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının duran varlık çeşitlerine göre Bakanlıkça belirleneceği yine Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 29'uncu maddesinde hükme bağlanmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin amortisman işlemlerine ilişkin hükümlerinde belirtilen, Maliye Bakanlığına tanınan amortisman süre, yöntem ve oranlarını belirleme yetkisi ise Bakanlığın Vergi Usul Kanununun 318'inci maddesindeki yetkisinden gelmektedir. Maliye Bakanlığı bu yetkisini 333, 339, 365, 389, 399 ve 418 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği çıkartarak kullanmış ve tebliğ eki listelerde amortisman uygulamasına ilişkin gerekli açıklamalara yer vermiştir.

Amortisman ve tükenme payı ayırma yöntemleri ise 04 kasım 2015 tarihli 29522 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğinde (Sıra No: 47) açıklanmıştır

Yukarıda açıklanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile bahsi geçen Vergi Usul Kanunu Tebliği ve Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğinin amortisman işlemlerine ilişkin hükümlerine aykırı olarak maddi ya da maddi olmayan duran varlıklar için amortisman ayrılmaması sonucu Bitlis İl Özel İdaresinin varlıklarını gösteren;

251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı

252 Binalar Hesabı

253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı

254 Taşıtlar Hesabı

255 Demirbaşlar Hesabı ile

294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na ilişkin amortisman miktarlarını gösteren

257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)

299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) nın

yıl içinde ve yıl sonunda düzenlenecek mali tablolarda gerçek değerleri ile yer almamasına yol açmaktadır. Aynı zamanda amortisman uygulaması sonucu Giderler Hesabına yansımaları gereken amortisman giderleri kadar 630 Giderler Hesabı,

Dönem sonunda 630 Giderler Hesabının yansımaları sonucu oluşacak faaliyet sonuçlarını gösteren 690 Faaliyet Sonuçları Hesabı,

Faaliyet sonuçlarının bakiyeleri üzerinden değerlendirilecek dönem faaliyet sonucunu gösteren 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ya da 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-),

Yılı dönem faaliyet sonucuna göre yılı geçtikten sonra önceki yıllar faaliyet sonuçlarını takip etmek için kullanılan 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı ya da 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-),

Geçmiş yıllar olumlu ya da olumsuz faaliyet sonuçlarının 5 yıl sonunda net değere aktarılması gerektiğinden, 5 yıllık süreyi doldurmuş geçmiş dönemler için 500 Net Değer/Sermaye Hesabı,

Mali tablolar üzerinde gerçeği yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle ilgili birimlere konu ile ilgili gerekli işlemlerin yapılması yönünde yazı yazılmış olup, taşınır ve taşınmaz değerleri girildikten sonra amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak maddi duran varlıklar için amortisman ayrılması ilgili olarak idare ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı, 255 Demirbaşlar Hesabı, 294 Elden

Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı, 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı, 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı, 630 Giderler Hesabı ve 690 Faaliyet Sonuçları Hesabı için 2017 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bitlis İl Özel İdaresi 2017 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 3213 Sayılı Maden Kanunu'nun Devlet Hakkı ve Özel İdare Payı Başlıklı 14'üncü Maddesine Göre Bazı Ruhsat Sahiplerince Söz Konusu Maddede Belirlenen Oranlar Üzerinden Hesaplanacak Payın Devlet Hakkı Olarak Maden İşleri Genel Müdürlüğüne Yatırılması Gerekirken Yatırılmaması, Dolayısıyla Söz Konusu Devlet Hakkından Maden İşleri Genel Müdürlüğüne İl Özel İdaresi Hesabına Aktarılması Gereken Payların da Aktarılmaması

3213 sayılı Maden Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 3'üncü maddesinde “Devlet Hakkı: Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım” şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Kanun'un 14'üncü maddesine göre Maden İşleri Genel Müdürlüğüne, ruhsat verdiği madenlerle ilgili olarak ruhsat sahiplerince her yıl Nisan ayının sonuna kadar satış bilgi formu verilmesi, satış bilgi formundaki hasılatlara göre de söz konusu 14'üncü maddede saptanan oranlara göre bulunacak “Devlet Hakkının” her yıl Haziran ayı sonuna kadar ruhsat sahipleri tarafından Maden İşleri Genel Müdürlüğüne yatırılması gerekmektedir. Aynı Kanun'un yine 14'üncü maddesine 10.06.2010 Tarih ve 5995 sayılı Kanun'la getirilen ek fıkra; “Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının % 25'i il özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, % 25'i ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak alt yapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına, % 50'si de Hazine hesabına yatırılır.” denilerek madenlerden sağlanacak “Devlet Hakkı'nın kamu gelirleri olarak nasıl pay edileceği açıklanmıştır.

2008 yılından 2017 yılına kadar Bitlis İl Özel İdaresine aktarılması gereken maden payı alacağı tahakkuku toplamda 1.432.776,39 TL'dir. Bu tutarın 1.038.878,92 TL'si tahsil edilmiş olup, geriye kalan 348.897,47 TL yatırılmayan maden payı alacağının icra takibi yapılmamıştır. Bitlis İl Özel İdaresinin maden paylarından kaynaklanan alacaklarının tahsili ile ilgili sıkıntılar kurum gelirlerini etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle 3213 Sayılı Maden Kanunu'na göre maden ruhsat sahiplerince yatırılmayan İl Özel İdaresi payları için, payını yatırmayan firmalara Devlet hakkının yatırılması için tebligat gönderildiği, yatırılmadığı takdirde İdarece gerekli yasal işlemlerin başlatılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak 3213 Sayılı Maden Kanunu'na göre, devlet hakkı olarak Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne yatırılması gereken payların yatırılması ve devlet hakkından Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nce il özel idaresi hesabına aktarılması gereken payların takibi konusunda idare ile mutabakata varılmıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesi kapsamında Bakanlık ve Merkezi İdare Kuruluşlarınca İl Özel İdarelerince Gerçekleştirilmek Üzere Aktarılan Yatırım Ödeneklerinin Tekrar Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Aktarılması

5302 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde;

“(Ek fıkra: 3/7/2005-5393/85 md.; Değişik ikinci fıkra: 24/7/2008-5793/42 md.) Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları; yapım, bakım ve onarım işleri, devlet ve il yolları, içme suyu, sulama suyu, kanalizasyon, enerji nakil hattı, sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskan, gençlik ve spor gibi hizmetlere ilişkin yatırımlar ile bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının görev alanına giren diğer yatırımları, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilir. Aktarma işlemi ilgili bakanın onayıyla yapılır ve bu ödenekler tahsis amacı dışında kullanılamaz. İş, il özel idaresinin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılır. İl özel idareleri de bütçe imkanları ölçüsünde bu yatırımlara kendi bütçesinden ödenek aktarabilir. Bu fıkraya göre, bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları tarafından aktarılan ödenekler ile gerçekleştirilecek yatırımlar, birinci fıkrada öngörülen görev alanı sınırlamasına tabi olmaksızın bütün il sınırları içinde yapılabilir.”

hükmü yer almaktadır.

2017 yılı Yatırım Programı ile 2017 yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararın 20'nci maddesinin 4'üncü fıkrasında; "Yerel ve bölgesel nitelikli yatırımların uygulamalarında koordinasyonu güçlendirmek, etkinliği artırmak ve yerel kurumsal kapasitenin gelişimini sağlamak amacıyla merkezi kamu idareleri, projenin mahiyeti uygun düştüğü ölçüde, yatırım uygulamalarının 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesi hükümleri gereğince gerçekleştirilmesine öncelik verir." denilmektedir.

Bu hükümler kapsamında bakanlıklar ve merkezi idare kuruluşlarının kamu yatırım programında yer alan projelerine ait yatırımları için bütçelerinde ayrılan ödenekler, İl Özel İdarelerine aktarılmakta ve bu ödenekler karşılığı hizmetler de İl Özel İdaresinin tabi olduğu mevzuat kapsamında ihalesi yapılarak gerçekleştirilmektedir. Her iki düzenlemede de yatırım ödeneklerinin tekrar Köylere Hizmet Götürme Birliklerine aktarılmasına izin veren bir hüküm bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, Köylere Hizmet Götürme Birliklerine sadece 5355 sayılı Kanunun 18'nci maddesinde sayılan hizmetlere ait ödenekler aktarılabileceğinden, madde metninde sayılmayan yatırımlara ait ödeneklerin merkezi idare kuruluşlarınca doğrudan Köylere Hizmet Götürme Birliklerine aktarılması da mümkün görülmemektedir.

2017 yılı yatırım programında yer alan bakanlık ve merkezi idare kuruluşlarına ait projelere ayrılan yatırım ödeneklerinden 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesi hükümleri kapsamında gerçekleştirilmesi için Bitlis İl Özel İdaresi'ne aktarılan ve aşağıdaki listede yer alan 2.273.064,40 TL tutarındaki ödeneğin İl Özel İdaresince tekrar Köylere Hizmet Götürme Birliklerine aktarılmasının mevzuata uygun olmadığı, bu aktarmalarla 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu dışında kalan bir alan oluştuğu değerlendirilmektedir.

Tablo 4: Köylere Hizmet Götürme Birliklerine Aktarılan 8 Finansman Kodundaki Ödenekler Tablosu

Birliğin Adı / İlçesi	Ödenek Bütçe Tertibi	Yevmiye Tarihi	Yev. No.	Aktarma Yapılan Tutar (TL)	Açıklama
Merkez	44.13.01.04.00 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	04.01.2017	34	387.836,13	İller Bankası Kırsal Projeler Kapsamında Merkez Köylere
Merkez	44.13.01.04.00 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	06.01.2017	61	50.000,00	Taşeron İşçilerin Fazla Çalışma Karşılığı
Merkez	44.13.01.04.00 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	13.01.2017	146	127.086,53	İller Bankası Kırsal Projeler Kapsamında Merkez Köylere

Merkez	44.13.01.04.00 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	10.06.2017	1950	320.000,00	Köye Yönelik Yol Yapımı ve Diğer İşler İçin
Merkez	44.13.01.04.00 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	17.10.2017	3688	150.000,00	Bitlis Hükümet Konağı Bakım Onarım İşleri İçin
Adilcevaz	44.13.01.62.01 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	28.06.2017	116	43.000,00	Jandarmaya verilen Yurt Binasının Onarımı İçin
Ahlat	44.13.01.62.02 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	09.01.2017	6	250.000,00	Ahlat İlçesi Hükümet Konağı Bakım Onarımı İçin
Ahlat	44.13.01.62.01 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	09.01.2017	7	241.882,41	İller Bankası Kırsal Projeler Kapsamında Ahlat İlçesi Köylere
Güroymak	44.13.01.62.03 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	25.04.2017	113	150.000,00	Güroymak İlçesi Hükümet Konağı Bakım Onarımı İçin
Hizan	44.13.01.62.04 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	17.01.2017	6	217.135,95	İller Bankası Kırsal Projeler Kapsamında Hizan İlçesi Köylere
Tatvan	44.13.01.62.06 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	11.01.2017	10	83.131,00	İller Bankası Kırsal Projeler Kapsamında Tatvan İlçesi Köylere
Tatvan	44.13.01.62.06 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	11.01.2017	11	204.992,38	İller Bankası Kırsal Projeler Kapsamında Tatvan İlçesi Köylere
Tatvan	44.13.01.62.06 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	11.01.2017	12	33.000,00	Cari Ödemelerde Kullanılmak Üzere
Tatvan	44.13.01.62.06 – 01.6.0.00 – 08 – 05.02.05.04	15.06.2017	100	15.000,00	Güvenlik Amaçlı Kullanılmak Üzere
TOPLAM				2.273.064,40	

Kamu idaresi cevabında; özetle 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6 ncı Maddesi kapsamında Bakanlık ve Merkezi İdare Kuruluşlarınca İl Özel İdarelerine gerçekleştirilmek üzere aktarılan yatırım ödenekleri; İdarenin talebi doğrultusunda Birliklere harcama kalemine üst yönetici onayı ile ödenek kaydı yapılarak ilgili Köylere Hizmet Götürme Birliğine aktarıldığı ifade edilmiştir. Ancak 2018 yılı için bu ödeneklerin Köylere Hizmet Götürme Birliklerine aktarılmayıp, harcamaların İl Özel İdare bütçesi içinde gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesi kapsamında Bakanlık ve Merkezi İdare Kuruluşlarınca il özel idarelerince gerçekleştirilmek üzere aktarılan yatırım ödeneklerinin, tekrar Köylere Hizmet Götürme Birliklerine aktarılmaması hususunda, kamu idaresi ile mutabakata varılmıştır. Bulgu konusu edilen tespit devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Bitlis İlindeki Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Cari Giderlerini, Kendilerine Tahsis Edilen Cari Ödeneklerin İl Özel İdaresine Aktarılması Suretiyle Gerçekleştirilmesi

Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları, Bitlis ilinde görev alanlarına giren hizmetleri sağlamak için ayrılan cari ödeneklerini, yatırım ödenekleri gibi Bitlis İl Özel

İdaresine aktararak cari giderlerini gerçekleştirmişlerdir.

Buna göre Bitlis İl Emniyet Müdürlüğü için, 2016 yılından devreden 1.756.676,75 TL ile 2017 yılında gönderilen 368.909,00 TL olmak üzere toplam 2.125.585,76 TL cari ödenekten, 1.146.061,52 TL'nin tüketime yönelik malzeme alımı, proje gideri, büro ve mefruşat malzeme alımı gibi cari giderler olarak; Bitlis İl Sağlık Müdürlüğü için 2016 yılından devreden 263.621,18 TL ile 2017 yılında gönderilen 175.000,00 TL olmak üzere toplam 438.621,18 TL cari ödenekten, 399.472,81 TL'nin hastane mefruşatı alımları gibi cari giderler; Bitlis İl Milli Eğitim Müdürlüğü için 2016 yılından devreden 4.133.812,38 TL ve 2017 Yılında gönderilen 3.628.880,21 TL toplam 7.762.692,59 TL cari ödeneklerden, 6.083.829,78 TL kırtasiye, su, yakacak, akaryakıt ve yağ, elektrik, tören malzemesi, güvenlik ve savunmaya yönelik makine-teçhizat alımları, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro ve işyeri makine ve teçhizat, alımları gibi cari giderler olarak harcadığı tespit edilmiştir.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun "İl Özel İdaresinin görev ve sorumluluklarını" düzenleyen 6'ncı maddesinin Ek fıkrasında; Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının; yapım, bakım ve onarım işleri, devlet ve il yolları, içme suyu, sulama suyu, kanalizasyon, enerji nakil hattı, sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskan, gençlik ve spor gibi hizmetlere ilişkin yatırımlar ile bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının görev alanına giren diğer yatırımları, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilecekleri; aktarma işleminin ilgili bakanın onayıyla yapılacağı ve bu ödeneklerin tahsis amacı dışında kullanılamayacağı; İşin, il özel idaresinin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu maddede açıklandığı üzere merkezi idare kurumlarınca Bitlis İl Özel İdaresine yapılacak aktarmalar, sadece ilgili kurumların yatırım hizmetlerinin karşılanması için yapılacak olup, cari nitelikteki giderler için ödenek aktarılması ve bu giderlerin il özel idaresince gerçekleştirilmesinin mevzuata uygun olmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle bazı kamu kurum ve kuruluşların cari giderlerini İl Özel İdaresi hesaplarına aktarmak suretiyle gerçekleştirdiklerini ve 29.12.2017 tarih ve 6946 sayılı yazı ile ilgili kurumlara cari ödemelerine ait bu ödeneklerini aktarmamaları konusunda bilgi verildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bitlis ilindeki bazı kamu kurum ve kuruluşlarının cari giderlerini, kendilerine tahsis edilen cari ödeneklerini il özel idaresine aktarma suretiyle

gerçekleştirmemeleri konusunda idare ile görüş birliğine varılmıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ve Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesaplarının Bilançoda Birlikte Yer Alması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 59 Dönem Faaliyet Sonuçları hesap grubunu açıklayan 360'ıncı maddesinde;

“(1) Bu hesap grubu, dönem olumlu veya olumsuz faaliyet sonucunun izlenmesi için kullanılır.

(2) Dönem faaliyet sonuçları sonucun olumlu veya olumsuz olmasına göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur.

590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı

591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)”

denilerek dönem sonunda faaliyet sonuçlarının olumlu veya olumsuz olabileceğine, niteliğine göre de faaliyet sonucunun ilgili hesaba kaydedileceğine açıklık getirilmiştir.

Ancak Bitlis İl Özel İdaresi 2017 yılı Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu incelendiğinde, kurumun birimleri arasında yer alan İlçe Özel İdare Müdürlüklerinde gerçekleşen olumsuz faaliyet sonucu ile İl Özel İdaresinde gerçekleşen olumlu faaliyet sonucunun karşılıklı mahsubu gerçekleştirilmeden hem 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı hem de 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı ile bilançoya yansıtıldığı görülmüştür. Bir idarenin faaliyetlerinden kaynaklanan sonucun aynı anda hem olumlu hem de olumsuz olarak gerçekleşmesi mümkün olmayacağından, Bitlis İl Özel İdaresi 2017 yılı Bilançosunda 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ve 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabının bir arada gösterilmesinin yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümlerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle dönem olumlu faaliyet sonucu ve dönem olumsuz faaliyet sonucu hesaplarının bilançoda birlikte yer almasının, 511 muhasebe birimleri arası (İlçeler) hesaplarından kaynaklandığını, belirtilen işlemin İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesince sistem üzerinde düzeltilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ve 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesaplarının bilançoda birlikte yer almaması gerektiği hususunda idare ile görüş birliğine varılmıştır.

Ancak e-içişleri sisteminin olumlu ve olumsuz faaliyet sonuçlarını bilançoda bir arada göstermesi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırıdır ve 2017 yılı mali tablolarında 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ile 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı gerçek durumu yansıtmamaktadır. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49 uncu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 48 inci maddeleri uyarınca mahalli idarelerde hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tek düzenin sağlanması, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde hazırlanmasına temel olacak şekilde çıkarılması amacına yönelik olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği İçişleri Bakanlığı'nca çıkarılmıştır. Bu yönetmelik kapsamında yapılacak işlem ve kayıtlar bilgi teknolojilerinden yararlanarak hazırlanan programlar ile yapılmaktadır. İl özel idarelerinin kullanması amacıyla İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan e-içişleri sistemi Bütçe ve Muhasebe Modülü ile kayıt ve işlemler yapılmaktadır. Ancak sistem devreye girdiği 2009 yılından bu yana ihtiyaçları karşılayacak ölçüde geliştirilememiştir. Bulgu konusu hususla birlikte raporun diğer maddelerinde yer alan mali tablolarla ilgili hataların bu sistemden kaynaklandığı idarelerce belirtmekle birlikte sorun aktarma ve giderme konusunda il özel idarelerinin vesayet kuruluşu olan İçişleri Bakanlığınca yeteri kadar dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır. İl özel idarelerinin herhangi bir tasarruf yetkisi bulunmaması göz önüne alındığında bu sistem hatalarının söz konusu bakanlıkça düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: İç Denetçi Kadrosu İhdas Edilmesine Rağmen İç Denetçi Atanmadığından İç Denetimin Yapılamaması

10.12.2003 tarihli 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na dayanılarak İç Denetim ve Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanan "İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Değişikliği" 24.12.2012 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında kabul edilmiş ve 7 Şubat 2013 tarih ve 28552 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu son değişiklikleri de içeren "İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in, iç denetçinin nitelikleri başlıklı 19' uncu maddesinde; iç denetçinin sahip

olması gereken nitelikler açık bir şekilde ifade edilmiştir.

Yine ekli listede tahsis edildikleri mahalli idareler ile sınıfları, dereceleri ve adetleri gösterilen iç denetçi kadrolarının ihdası; İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Kararı ve İçişleri Bakanlığının 17.4.2013 tarihli ve 11854 sayılı yazısı üzerine, 22.12.2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunu'nun 16'ncı maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 6.5.2013 tarihinde kararlaştırılmıştır. Bu Karara göre kurumun görevleri, kaynakları, personel sayısı ve denetim ihtiyacı göz önünde bulundurularak Bitlis İl Özel İdaresi için ekli listede öngörülen iç denetçi sayısı 3'tür.

Tüm bu yasal hükümlere rağmen toplam 3 adet İç Denetçi kadrosuna atama yapılmayarak kurum için mali kontrolün önemli bir ayağının eksik kaldığı ve bunun sonucunda da idarenin önemli kontrol zayıflıklarını tespit ve zamanında tedbir almakta yetersiz kalabileceği değerlendirilmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;** "İhdas edilen İç Denetçi kadrosuna atama yapılması için üst yönetime gerekli bilgi arz edilerek çalışmalara hemen başlanılacaktır."* denilmiştir.

Sonuç olarak etkin bir iç kontrol ortamının oluşturulabilmesi ve kanunen verilen görevlerin yerine getirilebilmesi için; İç Denetim Biriminin kurularak, iç denetçi atanması konusunda idare ile görüş birliğine varılmıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: İç Kontrol Sistemin Kuruluş ve İşleyişinde Mevzuatta Öngörülen Gerekliklerin Yerine Getirilmemesi

Bitlis İl Özel İdaresinde, iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatı gereklerinin yerine getirilmediği tespit edilmiştir.

Şöyle ki; Maliye Bakanlığı tarafından 31.12.2005 tarihli ve 26040-3 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ve 01.01.2006 da yürürlüğe giren İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların "İç Kontrol Standartları" başlıklı 5 inci maddesinde; "İç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere

ilişkin standartlar belirlenebilir.” hükmü yer almaktadır.

Mezkûr hüküm gereği Maliye Bakanlığı, Kamu İdarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla gerekli standart ve temel şartları belirlemiş ve “Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği” adı altında 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayınlamıştır.

Buna göre, Kurumun, “Kamu İç Kontrol Standartları’na uyumlu bir İç Kontrol Sistemi oluşturmak üzere; yapması gereken çalışmaları belirlemesi, bu çalışmalar için eylem planını Kamu İdarelerinin, İç kontrol Sistemlerinin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesine rehberlik etmesi amacıyla Maliye Bakanlığı tarafından ayrıca Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi hazırlanmıştır. Bu rehber ve rehberde yer alan temel ilkeler doğrultusunda, Kurumun kendi Eylem Planını hazırlaması ve 30.06.2009 tarihine kadar tamamlayıp Üst Yöneticinin onayına sunması, akabinde Maliye Bakanlığına göndermesi ve Eylem Planı doğrultusunda yapması gereken çalışmalarını da 30.06.2011 tarihine kadar tamamlayacağını öngörmesi gerekirdi.

Gerek 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gerekse bu Kanun'a dayanılarak Maliye Bakanlığınca düzenlenen İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda; iç kontrol sistemi ile ilgili yetki ve sorumluluklar tanımlanmıştır. Buna göre, Üst yöneticiler, yukarıda bahsedilen iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri, görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden, kurum Strateji Geliştirme Birimi ise, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesinden, İç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sistemi işleyişinin (Eylem Planında öngörülen faaliyet ve düzenlemelerin gerçekleşme sonuçlarını) yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarelerin talep ve şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporları dikkate alarak en az altı ayda bir olmak üzere düzenli olarak izlenmesi, değerlendirilmesi ve eylem planı formatında üst yöneticiye raporlamasından sorumludur.

Ancak yapılan denetimlerde belirlenmiştir. İç kontrol sisteminin yıllık olarak değerlendirmesi de yapılmamaktadır. Süreç akış şemaları sadece iç denetim birimi için hazırlanmıştır, diğer birimler için süreç akış şeması bulunmamaktadır. Yapılan bu tespitler ışığında; idarenin İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan düzenlemeler çerçevesinde iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönündeki çalışmaları henüz tamamlanmadığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönündeki çalışmaların tamamlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle ilgili mevzuatı hükümleri doğrultusunda iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde gerekli çalışmalara başlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak iç kontrol sistemin kuruluş ve işleyişinde mevzuatta öngörülen gerekliliklerin yerine getirilmesi ilgili kamu idaresi ile görüş birliğine varılmıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu Gereğince Belediyelerden Tahsil Edilmesi Gereken Katkı Paylarının Tahsil Edilmemesi

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesinde:

“.....

Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edil (Değişik yedinci fıkra : 4/2/2009-5835/1 md.) Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır. Bu miktar; il özel idaresince ve belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il özel idaresine ve il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır. İl özel idarelerince yapılan projeler için kullanılan miktar özel hesabın % 30'unu geçemez

.....

Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Ödenmeyen paylar, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderilir.

.....” denilmektedir.

Yukarıda yer alan hüküm gereğince Belediyelerce tahakkuk ettirilen emlak vergilerinin % 10’unun ildeki kültür varlıklarının korunması ile ilgili projelerde kullanılmak üzere İl Özel İdareleri tarafından açılacak bir hesapta toplanması gerekmektedir.

Ancak Bitlis Merkez ve İlçe Belediyelerinden 2007-2017 yılları arası, tahakkuk eden miktarlar bilinmemekte ve buna göre katkı paylarının tahsil edilmediği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; özetle 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 12’nci maddesine istinaden belediyelerin emlak vergisi ile birlikte tahsil ettikleri Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payı’nın İdarece açılan bir banka hesabında toplandığı ve muhasebe kaydında 363 Emanet Hesabında izlendiği ifade edilmiştir. Katkı payını düzenli olarak Adilcevas Belediyesi’nin yatırdığını, 01.11.2017 tarih ve 5544 sayılı yazı ile Bitlis İli dâhilindeki belediyelere katkı paylarını yatırmaları konusunda bildirim yapıldığı ve belediyelerin tahakkuk bilgisi İdarece bilinmediğinden İller Bankasındaki paylarından kesinti talebi yapılamadığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında Bitlis İli dâhilindeki ilgili kurumlara katkı paylarını yatırmaları konusunda bildirim yapıldığını belirtmiş olup, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu gereğince belediyelerden tahsil edilmesi gereken katkı paylarının tahsil edilmesi ile ilgili olarak idareyle mutabakata varılmıştır. Bulgu konusu olan tespit bundan sonraki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 8: Kiraya Verilen Taşınmazların Kayıtlı Değerlerinin Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, Kira Bedellerinin de Maddi Duran Varlıkların Kira Ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında İzlenmemesi

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü’nün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazılarında, taşınmazlardan kiraya verilenler için 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen

Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının, bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının ihdas edildiği ve bu hesapların yardımcı hesap kayıtlarının yazı Eki 2’de açıklandığı belirtilmiştir.

Söz konusu Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısında;

“1-Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir.

...”

denilmekte ve yazı ekinde örnek muhasebe kayıtlarına yer verilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabını açıklayan 475’inci maddesinde de;

“(1) Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

denilmekte, devamında da 476’ncı madde olarak hesabın işleyişine açıklık getirilmektedir.

Her ne kadar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer verilmemiş de olsa 2016 yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı hesap kodları arasında sayılmıştır.

Bitlis İl Özel İdaresinin mülkiyetinde olan gayrimenkullerden kiraya verilenlerin Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yer alan hesap kodları itibarıyla muhasebe kayıtlarında yer alması

hem Yönetmeliğin hem de Muhasebat Genel Müdürlüğünün yazıları gereğidir. Ancak bu mülklerin kiralınmasına ilişkin işlemler muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır.

Kiraya verilen duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden anılan hesaplarda takip edilmemesi nedeniyle Bitlis İl Özel İdaresinin yıl içinde ve yılsonunda düzenlenen mali tablolarında 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı yer almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; özetle kiraya verilen taşınmazların 990 hesabında takip edilmesinin, taşınmazların envanter kayıtlarının tamamlanması ile ilgili olduğundan, taşınmazların envanter girişleri tamamlanıp muhasebeleştirilmesi yapıldıktan sonra ilgili hesabın çalıştırılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerlerinin Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, kira bedellerinin de Maddi Duran Varlıkların Kira Ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında izlenmesi ile ilgili olarak kamu idaresi ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı için 2017 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

8. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI****BİTLİS İL ÖZEL İDARESİ 2017 YILI BİLANÇOSU**

AKTİF		PASİF	
1 DÖNEN VARLIKLAR	160.187.468,12	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	16.749.187,52
10 HAZIR DEĞERLER	158.433.498,45	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	2.934.250,88
102 BANKA HS.	158.433.498,45	300 BANKA KREDİLERİ HS.	2.934.250,88
12 FAALİYET ALACAKLARI	972.994,41	32 FAALİYET BORÇLARI	4.241.863,26
121 GELİR. TAK. ALACAKLAR HS.	963.344,41	320 BÜTÇE EMANETLERİ HS.	4.241.863,26
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEM. HS.	9.650,00	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	4.423.393,92
14 DİĞER ALACAKLAR	52.932,66	330 ALINAN DEP. VE TEM. HS.	602.227,37
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HS.	52.932,66	333 EMANETLER HS.	3.821.166,55
15 STOKLAR	659.467,68	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	4.259.104,71
150 İLK MADDE VE MALZEME HS.	659.467,68	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HS.	3.043.346,75
16 ÖN ÖDEMELER	68.574,92	361 ÖDENECEK SOS. GÜV. KES. HS.	984.170,77
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HS.	0,00	362 FON. DİĞ. KAMU AD. TAH. HS.	12.000,85
165 MAHSUP DÖN. AKT. AV. Ve KRED. HS.	68.574,92	363 KAMU İDARELERİ PAYLARI HS.	219.586,94
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	0,00	38 GELECEK AYLARA AİT GEL.VE GİD.TAH	537.504,20
190 DEVREDEN KDV HS.	0,00	381 ALINAN DEP. VE TEM. HS.	537.504,20
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	0,00	39 DİĞER KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR	353.070,55
2 DURAN VARLIKLAR	1.593.209.128,14	397 SAYIM FAZLALARI HS.	353.070,55
23 KURUM ALACAKLARI	0,00	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	14.721.651,33
232 KUR. VER. BORÇL. ALACAKLAR HS.	0,00	42 FAALİYET BORÇLARI	80.000,00
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	6.547.747,18	429 DİĞER FAALİYET BORÇLARI HS.	80.000,00
240 MALİ KUR. YAT. SER. HS.	6.547.747,18	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	14.641.651,33
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	1.586.661.380,96	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HS.	14.641.651,33
250 ARAZİ VE ARSALAR HS.	8.733.609,47	5 ÖZ KAYNAKLAR	1.721.925.757,41
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZ. HS.	1.251.672.063,45	50 NET DEĞER	1.366.188.256,51
252 BİNALAR HS.	283.573.354,00	500 NET DEĞER HS.	1.333.188.256,51
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HS.	10.877.033,75	51 DEĞER HAREKETLERİ	-334.715,93
254 TAŞITLAR HS.	8.085.258,95	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HS.	-334.715,93
255 DEMİRBAŞLAR HS.	1.922.513,48	57 GEÇMİŞ YIL. OLUMLU FAALİYET SON.	435.488.732,65
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS. (-)	0,00	570 GEÇMİŞ YIL. OLUMLU FAAL.SON.HS.	435.488.732,65
258 YAPILMAKTA OLAN YAT. HS.	21.797.547,86	58 GEÇMİŞ YIL.OLUMSUZ FAAL.SON.	-114.731.687,87
26 MADDİ OLM. DURAN VARLIKLAR	0,00	580 GEÇMİŞ YIL.OLUMSUZ.FAAL.SON.HS(-)	-114.731.687,87
260 HAKLAR HS.	0,00	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	35.315.172,05
		590 DÖNEM OLUMLU FAAL.SONUCU HS.	86.383.592,36
		590 DÖNEM OLUMSUZ FAAL.SONUCU HS.(-)	-51.068.420,31
AKTİF TOPLAMI	1.753.396.596,26	PASİF TOPLAMI	1.753.396.596,2

BİTLİS İL ÖZEL İDARESİ 2017 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kod.1	GİDERİN TÜRÜ	2015	2016	2017
			TL	TL	TL
630	1	Personel Giderleri	28.880.214,72	52.459.191,93	32.760.372,79
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.271.700,05	4.449.406,82	5.999.022,04
630	3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	27.827.952,33	19.516.342,63	24.125.185,14
630	4	Faiz Giderleri	375.237,08	334.092,65	289.676,24
630	5	Cari Transferler	34.444.291,04	20.952.610,08	19.201.136,35
630	7	Sermaye Transferleri	7.330.381,54	3.236.326,23	10.239.891,03
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	19.311,60	115,12	0,00
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	6.343.793,88	8.600.439,84	11.010.782,90
630	25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Devredilen Haklar	0,00	3.000,00	0,00
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	316.108,55	0,00	0,00
630	99	Diğer Giderler	5.807.870,68	4.282.046,27	109.329.800,00
GİDERLER TOPLAMI			115.616.861,47	113.833.571,57	212.955.867,29

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap Kod.1	GELİRİN TÜRÜ	2015	2016	2017
			TL	TL	TL
600	1	Vergi Gelirleri	65.479,01	75.693,78	318.303,18
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	766.173,21	820.774,93	3.088.021,96
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	132.014.901,70	151.307.652,73	167.803.514,42
600	5	Diğer Gelirler	49.760.062,86	52.005.732,34	79.540.228,77
GELİRLER TOPLAMI			182.616.616,78	204.209.853,78	250.750.068,33

FAALİYET SONUCU			66.999.755,31	90.376.282,21	37.794.201,04
------------------------	--	--	----------------------	----------------------	----------------------